

Lenka Řezníková

MODERNA A HISTORISMUS

Historické reprezentace v proměnách literatury
na přelomu devatenáctého a dvacátého století

Předmluva /11

I. Hic sunt leones. Vymezení problematiky /13

1. Moderna jako ahistorická revolta? /15
2. Paradigmatický zlom? /22
3. Priority a limity /24

II. Hic desunt leones. Stav a perspektivy bádání /27

1. Determinanty staršího bádání /29
2. Teoretické inovace /31
3. Nové tematizace /33

III. Sémantická ouvertura. Moderna a historismus /37

1. Diagnóza a autodiagnóza: dvě cesty k vymezení výchozích pojmů /39
2. Moderna a modernistická situace na přelomu 19. a 20. století /43
3. Paradigma krize a obratu /50
4. Historismus a krize historismu kolem roku 1900 /57

IV. Dějiny a narace. Od příběhu k reflexi /69

1. Krize historického románu /71
2. Alternativní typy (meta)literárních historických reprezentací /80
 - 2.1. Žánrový synkretismus /80
 - 2.2. Literární kritika versus historická beletrie /82
 - 2.2.1. První vlna kritiky historické beletrie. Realismus /85
 - 2.2.2. Kulturněhistorická kritika /88
 - 2.2.3. Druhá vlna kritiky historické beletrie. Moderna /91
 - 2.3. Útvary esejistické /97
 - 2.4. Časový román a drobná próza. Metahistorické prvky /102
3. Výrazové možnosti alternativních typů (meta)literárních historických reprezentací /113

V. Historické tematizace. Od historie k metahistorii /115

1. Historická beletrie /117
 - 1.1. Metafora obratu /117
 - 1.2. Index postulátů /120
 - 1.3. Kánon vzorů /126
2. Historická věda /131
 - 2.1. Kritika scientismu kolem roku 1900 /132
 - 2.2. Kritika historiografie /142
 - 2.2.1. Adekvátnost historického poznání /142
 - 2.2.2. Relevance historického poznání /154
 - 2.3. Východiska /159
3. Metahistorický obrat /171

VI. Dějiny a identity. Revize a transformace /175

1. Dějiny a identity /177
2. Krize identity /179
 - 2.1. Individualismus /180
 - 2.2. Kritika stávajících identit /184
 - 2.3. Konstituování nových identit /187
 - 2.4. Intenzifikace identit /188
3. Role historických reprezentací ve sféře identit. Dva modelové příklady /191
 - 3.1. Generační identita /192
 - 3.1.1. Koncept generace /192
 - 3.1.2. Generace devadesátých let jako konstrukt /194
 - 3.1.3. Mýtus RKZ /196
 - 3.1.4. Homines novi I a historismus: 1894 /199
 - 3.1.5. Homines novi II a historismus: 1913 /203
 - 3.2. Národní identita /206
 - 3.2.1. Globalizace a nacionalismus /206
 - 3.2.2. Kritika národně agitační rétoriky /207
 - 3.2.3. Národní osobitost umění /210
 - 3.2.4. Historická beletrie jako národní žánr /212
 - 3.2.5. Pojem národ /213
 - 3.2.6. Formování národní identity jako historiografický problém /215
 - 3.2.7. Posilování reprezentací národního vědomí /218
4. Dialektika reprezentací /222

VII. Národní a univerzální rozměr modernizace historického diskursu.

Nástin srovnání /225

1. Polská a německá situace /227
2. Tradice historického románu /232
3. Moderna: rezignace a rekonstrukce /237
4. Shody a rozdíly /260

VIII. Modernistické metamorfózy. Závěry /269

1. Destrukce konsensu a charakter inovací /271
2. Rekonstrukce žánru /277
3. Paradigmatické rozhraní /278

Poznámky /281

Výběrová bibliografie /321

Jmenný rejstřík /343